

• Trei sete tinere, trei destine prinse dintr-o dată în capcana unui tragic accident. Nu există „premeditare”, nu există „vinovat” — o cumplită frică și o tot mai înăbușitoare remușcare. Și, peste toate, viața care merge (ar merge) mai departe, elementă, indiferentă față de un caz pe care nici o justiție din lume n-ar avea datele să-l incrimineze. Un bărbat între două vârste, pe care viața l-a învățat că există o logică în toate, și care, deci, își asumă pînă în ultima clipă data-ria de a încerca să descopere logica sub semnul căreia s-au consumat viețile celor trei sete; un bărbat a cărui judecată a căpătat rigoarea unui program pe calculator, „trădat” de o sensibilitate, să-i spunem, adolescentină. Un al doilea bărbat, infirm sufletește, chinuit de o mlopie care-i permite să confunde tonurile cele mai distincte. O poezie, un vers de Baudelaire, titlul propus: Privind în jur cu ochi fără lumină. Piesa c, deja, „în picioare” pe scena Teatrului „Bulandra”. Pe afiș: Mariana Buruiană, Mirela Gorcea, Ioana Pavelescu, Ion Besoiu, Cristian Hadjicula (regia), Mihail Mădărescu (scenografia). Nu apare pe afiș, dar îi datorez o colaborare exemplară: Luminița Varlam, secretar literar.

• Dușul. Pagina 1, indicație de decor: „Un cabinet medical; un birou; o lampă de birou aprinsă; un notes deschis; un pix; un telefon; două scaune, de o parte și de alta a biroului. Ea și EL. Se cred singuri. În realitate, nu sînt singuri. EL nu reușește să rămînă singur. Cădă după el, într-o suită dureros-grotescă, cloburile unei vieți care nu-i mai aparține și, consecință firească, căreia nu-i mai aparține. Disimulează, susține cu brio un adevărat recital actoricesc, se zbate, se luptă să scape, să închidă gura „vociilor” care-i aruncă în față adevărul lor. Reușește să convingă. Cîștigă. Ce? Și cu ce preț?

• Într-un parc, pe o bancă, un bărbat, un adevărat BĂRBAT, se zbate din răspuțeri să salveze de la naufragiu femeia pe care a iubit-o o viață întreagă. Infruntarea

e teribilă, se luptă pe viață și pe moarte! Pentru că EL, femeia adorată (altfel, o persoană cu totul fermecătoare), nu vrea și nu se poate obișnui cu ideea că „vîrsta a treia” nu-i ceva neapărat identic cu „sfîrșitul”. Revelația (pe cit de tardivă, pe atît de brutală) efemerității noastre o îngrozește și o revoltă. Și o îngheață. Și EL este singurul care încearcă și reușește să reînsuflească ființa inertă lîngă care stă pe bancă. Pentru că o iubeste. Și pentru că stăpînește la perfecție Artă reanimării colective.

ȘANTIER DRAMATURGIC

Am avut la dispoziție 2,5—3 pagini dactilografiate să-mi prezînt ultimele piese și să le fac „publicitatea” cuvenită. Ce șansă uriașă! Ce șansă ratată! Cîte variante încercate, impunîndu-mi — în timp ce-mi dădeam toată osteneala să le încropesc — să uit că „subiectul”, story-ul nu are, de fapt, nici o legătură cu ce-și propune, cu ce-ar trebui să-și propună să fie piesa de teatru. Că între miracolul creației (atunci cînd chiar despre asta e vorba) și firul de praful de la care se pornește nu există nici o condiționare. Că cele mai „grase” subiecte — ele în sine — nu pot salva pentru nimic în lume platitudinile la care de atîtea ori ajungem aninaiți doar de cele mai bune intenții. Că raportul (valoric) între ceea ce „se spune” și ceea ce se ascunde dincolo de vorbe a fost și rămîne întotdeauna înfînt favorabil zonei de inefabil.

Două-trei pagini în care aș fi avut prilejul să vorbesc despre oameni — personaje pe care i-am cunoscut citindu-mi piesele; despre universul în care trăiesc, despre aerul pe care-l respiră; despre visele și coșmarurile lor; despre bucuriile și temerile, despre izbînzile și eșecurile lor. Despre tot ceea ce, într-un sfîrșit, ar trebui, aș avea dreptul să știu despre ei!

...Și, de fapt, chiar știu. Dacă nu pot, dacă ei nu-mi dau voie să spun mai mult (oricît de mult, în limitele schemei), e pentru simplul motiv că sînt siguri că n-aș reuși decît să-l trădez.

Am fost interesat totdeauna, ba mai mult, pasionat de vibrația în actualitate a actului istoric. Istoria trebuie să fie prima carte a conștiinței de sine și a conștiinței colective a unui popor, care nu poate avea viitor fără a avea trecut, fără a-și cinsti momentele de înălțare, martirii și eroii. În acest sens, m-am gândit să evoc, la a 550-a aniversare, dramatica rezistență populară din Ardeal împotriva împilării de către nobili și grofi. Spon-tan uniți, români, maghiari și secui se transformă într-o oaste organizată, capabilă să elibereze o mare parte a Transilvaniei, în numele dreptății și al speranței, și să-i constrângă pe împilatori la tratativele de pe dealul Bobilnei (1437—1438). Armata țărănească reușește să ocupe cetatea Clujului, pe care visează s-o transforme într-o „cetate a Soarelui”, potrivit ideilor utopiste ale secolului. Oastea țărănească a fost înfrântă, conducătorii — supuși unor chinuri draconice: istoria, în dialectica ei, era încă departe de a permite în-făptuirea ideilor nobile preconizate de cugetele luminate. „Momentul Bobilna” rămâne un simbol al liber-tății și speranței, al înfrățirii în lupta pentru dreptate socială. Piesa Înfrângerea sau Cetatea Soarelui are șapte personaje principale și o figurație adecvată posibilităților oricăruia teatru.

Pe agenda de lucru, tot legat de evenimente însemnate, m-au pre-ocupat Cheia de boltă, o frescă-document dedicată proclamării in-dependenței patriei (act de la care se împlinesc 110 ani) și Ziua cea mare, o reducere pe aceeași temă destinată colectivelor de teatru ale caselor de cultură și căminelor culturale.

A 300-a aniversare de la urcarea pe tron a voievodului-martir Brin-coveanu, ctitor de țară și cultură, una dintre cele mai luminoase fi-

guri ale eposului românesc eroic, mi-a redeșteptat o mai veche pasiune, astfel că am restructurat și amplificat materialul de bază. Piesa în trei acte s-a organizat simfonic, și ar putea genera un spectacol interesant, mobil și colorat, chiar dacă ar fi nevoie de 27 de actori...

Corneliu Marcu

...o comedie intitulată Superelec-tronicus. Acest Superelectronicus este o creație tehnică de vîrf a unor specialiști de la cooperativa „Arta inteligenței”. Aparatul este un computer dotat cu voce și cu o memorie specială. Cumpără, sto-chează și revinde idel, informații și sfaturi ce ar putea fi folosite de cetățenilor din cartier în viața lor de zi cu zi. Realizează, în fond, un adevărat schimb de experiență de viață și de muncă. De fiecare dată cînd este solicitat, prin introduce-re a unei monede, ca la un post telefonic, pentru conectare, Super-electronicus se prezintă astfel: „Superelectronicus nu cumpără nu vinde idei, informații sau sfa-turi care ar aduce vreo atingere ordinii de stat și de drept a re-publicii, proprietății, moralei și cul-turii socialiste, păcii și colaborării între popoare”. Instalat în cartier pentru o primă testare, Superelec-tronicus cîștigă rapid adeziunea ce-tățenilor, care-l solicită pentru di-verse servicii. În finalul comediei însă, la rîndul lui, le cere ceva oamenilor. Ce anume e deocam-dată... secret. Piesa a fost gîndită și scrisă ca un omagiu adus celei mai superbe ființe de pe pămînt: Omul. Personajele sînt: Vocea lui Superelectronicus, Anica și Ionică, operatori, și vreo zece cetățeni din cartier, bărbați și femei, tineri și... încă tineri. Plus președintele co-operativei, bineînțeles!

ȘANTIER DRAMATURGIC